

وزیر نفت از آمادگی وزارت نفت برای همکاری با بخش خصوصی و اتاق‌های بازرگانی به‌منظور تحقق اهداف کلان اقتصادی کشور خبر داد وگفت: ایجاد فضای امن و شفاف برای سرمایه‌گذاران در اولویت دولت قرار دارد. محسن پاک‌نژاد با بیان این‌که بخش خصوصی می‌تواند در کمک به کاهش بحران ناترازی در کشور همراه دولت باشد افزود: ایران به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان انرژی در

وزیر نفت: فضا را برای سرمایه‌گذاران امن و شفاف می‌کنیم

جهان، ظرفیت‌های قابل‌توجهی برای همکاری‌های بین‌المللی دارد. توسعه این صنعت نیازمند سرمایه‌گذاری پایدار و تقویت روابط اقتصادی با سایر کشورهاست که می‌تواند به‌رشد اقتصادی کشورو ایجاد اشتغال منجر شود. وزیر نفت با درخواست از اعضای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران برای ایفای نقش مؤثرتر در تشویق سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به‌منظور ورود به حوزه‌های

تولید و پالایش، تأکید کرد: تعامل با بخش خصوصی در حوزه صنعت نفت می‌تواند به‌عنوان یک فرصت راهبردی برای توسعه پایدار کشور مورد استفاده قرار گیرد. پاک‌نژاد با اعلام این‌که وزارت نفت آماده همکاری همه‌جانبه با بخش خصوصی و اتاق‌های بازرگانی برای تحقق اهداف کلان اقتصادی کشور است، تصریح کرد: دولت برای جذب سرمایه‌گذاری در پروژه‌های انرژی برنامه جدی دارد.

معادله مجهول قاچاق سوخت

مقابله با قاچاق سوخت به یک مطالبه عمومی تبدیل شده و همکاری همه دستگاه‌ها را می‌طلبد

قاچاق سوخت موضوعی است که تقریباً طی یک دهه گذشته در کشور به‌صورت ویژه مطرح شده و در طول سال، مبارزه با آن مورد تأکید مسئولان و حتی سران قوا قرار داشته؛ البته تا قبل از این‌که کشور دچار ناترازی انرژی شود، موضوع قاچاق سوخت مانند چند سال اخیر مطرح نبود؛ اما اکنون از قاچاق سازمان یافته سوخت نیز سخن به میان می‌آید. براساس گزارش‌هایی که وزارت نفت سال گذشته در این زمینه ارائه داده دولت روزانه ۱۱ میلیون لیتر بنزین و ۴ میلیون لیتر گازوئیل واردات کرده و یا با قیمت وارداتی از داخل تأمین کرده است. کارشناسی می‌گویند با تداوم روند فعلی، میزان ناترازی روزانه بنزین و گازوئیل تا سال ۱۴۰۶ به ترتیب به ۳۷ و ۱۸/۸ میلیون لیتر می‌رسد؛ این موضوع نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۶ باید بیش از ۱۴ میلیارد دلار صرف واردات بنزین و گازوئیل شود. همچنین مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور از گم شدن روزانه ۲۰ میلیون لیتر سوخت در کشور سخن گفته بود و تأکید داشت: «تولیدکننده و عرضه‌کننده ما هستیم؛ این ۲۰ میلیون لیتر چگونه گم می‌شود؟ حتماً بلد نیستیم نظارت کنیم. بعد هم راحت می‌آییم پشت تریبون می‌گوییم این اتفاق افتاد.» محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس هم اوایل آذرماه امسال اعلام کرد: «مراکز تولید و مصرف‌کننده‌های اصلی، اولین تهیه‌کننده‌های این قاچاق هستند و این را با اطلاع می‌گویم.» وی از قاچاق روزانه ۲۵ تا ۳۰ میلیون لیتر فرآورده نفتی در کشور خبر داد و بیان داشت: «سود کلان ناشی از تفاوت قیمت سوخت در ایران و کشورهای همسایه، انگیزه‌ای قوی برای این اقدام‌ها فراهم کرده است.»

عزم دولت برای مبارزه با قاچاق سوخت

پزشکیان همچنین هفته گذشته در نشستی با اعضای اتاق بازرگانی ایران، به بحث ناترازی در حوزه انرژی اشاره و تصریح کرد: «در دولت به‌صورت روزانه و هفتگی موضوع حل ناترازی در حوزه انرژی را پیگیری می‌کنیم و در نشست‌های مشترک با دانشگاهیان و فعالان بخش خصوصی، راه‌های برون‌رفت از این معضل را مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.» رئیس‌جمهوری با تأکید بر این‌که عزم دولت برای مبارزه با قاچاق سوخت جدی است، گفت: «منابع سوخت کشور به‌صورت قاچاق از مرزها خارج می‌شود. از این رو دولت با عزم جدی، مقابله با این موضوع را در دستور کار خود دارد.» محسن پاک‌نژاد وزیر نفت، روشن شدن

وضعیت قاچاق سوخت در کشور را یک مطالبه عمومی عنوان کرده و می‌گوید: «ما هم وظیفه داریم در کنار سایر دستگاه‌هایی که مسئولیت پیگیری قاچاق را دارند برای رفع این موضوع کمک کنیم.»

سهم گازوئیل از قاچاق چقدر است؟

براساس آخرین آمار شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، میانگین مصرف فرآورده گازوئیل حدود ۱۲۰ تا ۱۲۵ میلیون لیتر در روز است که از این مقدار ۲۰ درصد آن یعنی ۲۵ میلیون لیتر، وارد شبکه توزیع غیررسمی می‌شود.

نعمت‌ا...نجفی، مدیر عملیات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در این باره می‌گوید: «مصرف‌کننده‌های عمده فرآورده‌های نفتی بخش‌های کشاورزی، حمل‌ونقل، نیروگاه‌ها، شناورهای دریایی، صنایع و معادن و دیگر وزارتخانه‌ها هستند و اصلی‌ترین منشأ قاچاق سوخت بخش حمل‌ونقل است.» او اعلام کرد: «۵۰ درصد کل سوختی که قاچاق می‌شود، به فرآورده نفت‌گاز (گازوئیل) تعلق دارد.» این مقام مسئول وجود بارنامه‌ها و باربرگ‌های صوری را یکی از عوامل قاچاق دانست و تأکید کرد: «در سال ۱۳۹۹ کل مقدار جابه‌جایی حمل بار رقمی معادل ۵۰۰ میلیون تن بوده که مقدار سوخت تخصیصی برای این حجم از جابه‌جایی، تقریباً ۵۰ میلیون لیتر در روز ثبت شده است، در حالی که در سال ۱۴۰۱، مقدار کالایی که حمل شده به ۵۰۵ میلیون تن رسیده اما روزانه ۵۷ میلیون لیتر سوخت به ثبت رسید که این رقم امسال از ۶۴ میلیون لیتر در روز عبور کرده است.»

طریق مناطق مرزی انجام می‌شود. ۶۵ درصد قاچاق سوخت از مرزهای استان سیستان و بلوچستان انجام می‌شود و ۲۵ درصد آن از سمت استان‌های هرمزگان و بوشهر و حدود ۱۰ درصد هم در مرزهای غربی (کرمانشاه و کردستان) رخ می‌دهد.» سپهوند تصریح کرد: «خودروهای فرسوده و کارت سوخت آنها را به مناطقی مرزی مثل سیستان و بلوچستان می‌برند و سهمیه بنزین و گازوئیل آنها را می‌گیرند و قاچاق می‌کنند، البته بخشی هم به این صورت است که از مناطق مختلف در سراسر کشور با استفاده از سهمیه، سوخت را جمع و به مناطق مرزی منتقل می‌کنند.» این نماینده مردم در مجلس تأکید کرد: «متأسفانه متوجه شدیم مسئولان در منطقه مرزی اطلاعات درست ارائه نمی‌دهند، البته این موضوع در کمیسیون در حال پیگیری و بررسی است و باید اطلاعات درست داده شود و مبادی خروجی باید بیشتر کنترل شود، زیرا سوخت قاچاق را به مناطق بندری می‌برند و بعد آن را بالنج‌های کوچک به نفتکش‌های کوچک و متوسط و بالنج‌های بزرگ منتقل و حمل می‌کنند.» وی ادامه داد: «همچنین در مورد میزان تولید و سوختی که به جایگاه‌ها داده می‌شود نیز باید کنترل و نظارت انجام شود، زیرا در این بستر نیز قصداری از سوخت ناپدید می‌شود.» سپهوند گفت: «این مسائل در کمیسیون انرژی مطرح شده است، البته در هفته‌های آینده نیز گزارش‌هایی به مجلس و کمیسیون انرژی داده می‌شود و درخواست کردیم تا مسئولان مبارزه با سداد قاچاق کالا و ارز و انتظامی و دادستان‌های مناطق مرزی بیایند و گزارش بدهند تا بررسی کنیم مشکل کجاست و چرا باید این حجم از سوخت قاچاق وجود داشته باشد.»

راهکار، افزایش قیمت نیست

سپهوند در مورد راهکارهای مبارزه با قاچاق سوخت و این‌که برخی از تغییر قیمت سخن می‌گویند، بیان کرد: «اصلاً راهکار مبارزه با قاچاق سوخت تغییر قیمت برای مردم نیست. همچنین تا زمانی که درآمد مردم بالا نرود، نمی‌توان قیمت‌ها را افزایش داد؛ زیرا درآمد مردم پایین است و اگر به همان شکل بماند، افزایش قیمت موجب می‌شود معیشت قشر عظیمی از مردم به دلیل تورمی که ایجاد خواهد شد، دچار مشکل شود.» وی با اشاره به ناترازی انرژی ادامه داد: «راهکار این است که جلوی آن میزانی از سوخت که قاچاق می‌شود را بگیریم تا مشکل ناترازی انرژی حل می‌شود. همچنین به موضوع صرفه‌جویی و بهینه‌سازی مصرف سوخت توجه شود. باید خودروهای کم‌مصرف تولید کنیم و در کنار آن خودروهای هیبریدی و برقی وارد شود تا از ناترازی نجات پیدا کنیم.» این نماینده مجلس تصریح کرد: «مجلس به ویژه کمیسیون انرژی موضوع قاچاق سوخت را بررسی می‌کند و هر هفته پیگیری این موضوع هستیم تا به‌رودی به سرانجام برسد و بتوانیم جلوی آن را بگیریم.»

براساس اسناد منتشر شده سال گذشته حدود ۴ میلیارد دلار واردات فرآورده‌های نفتی ثبت شده که کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند این رقم برای امسال به بیش از ۶ میلیارد دلار برسد. یکی از مشکلات اساسی کشور ناترازی انرژی است، به طوری که اگر برای حل آن اقدام اساسی نشود، در چند سال آینده به یک بحران غیرقابل حل تبدیل خواهد شد که بر افزایش تورم و سفره معیشت مردم اثر شدید خواهد گذاشت. البته آمارهایی داده می‌شود که شدت مصرف انرژی در ایران ۲ برابر متوسط دنیاست اما مردم در رشد مصرف انرژی نقش ندارند؛ بااین حال ناترازی در فرآورده‌های نفتی مانند بنزین و گازوئیل به گونه‌ای است که تا سال ۱۴۱۰ باید همه درآمد نفتی کشور صرف واردات شود. بخشی از ناترازی به قاچاق سوخت برمی‌گردد که با نظارت و استفاده از ابزارهای مختلف می‌توان جلوی آن را گرفت تا از جیب مردم هزینه نشود؛ هرچند آمارهای اعلامی از مقدار کشفیات انواع فرآورده‌های نفتی در مقایسه با سال‌های گذشته افزایش داشته اما هنوز قوانین بازدارنده برای مقابله با پدیده شوم قاچاق، ناکافی و نیازمند بازنگری است.

به این‌که خریدار اصلی نفت ایران چین است، گفت: باتوجه به این‌که خریدار اصلی نفت ایران چین است، نمی‌توان به آمار و ارقام منتشرشده از سوی سایر مؤسسات استناد کرد و آمار اعلام‌شده را باید از مؤسسات چینی پیگیری کرد. به همین دلیل می‌توان کاهش صادرات نفت ایران را فضاسازی رسانه‌ای دانست.

وی ادامه داد: اگرچه میزان صادرات نفت روسیه بیشتر از ایران است اما نمی‌تواند جایگزین صادرات نفت ایران باشد؛ زیرا اگرید نفت ایران بسیار سبک‌تر از نفت خام روسیه است و ارزش دلاری بیشتری هم دارد، به همین علت می‌توان گفت ایران رقم صادراتی مشخصی دارد. چین پس از آمریکا، بزرگ‌ترین واردکننده نفت جهان است و مخازنی برای ذخیره‌سازی نفت ایران دارد، براساس آمار ارائه شده و باتوجه به میزان صادرات نفت ایران در ماه نوامبر که یک میلیون و ۲۸۰ هزار بشکه بوده است و طبیعی است که با تخلیه مخازن نفتی، این روند در ماه دسامبر افزایش پیدا کند و به یک میلیون و ۸۹۰ هزار بشکه برسد.

یادداشت

محمد رضارضایی‌کوجی
رئیس کمیسیون عمران مجلس

جالش اجرای قانون

جهش تولید مسکن

بحران مسکن در ایران طی سال‌های اخیر به یکی از مشکلات اساسی اقتصادی تبدیل شده است. با وجود تصویب قانون جهش تولید مسکن که هدف آن تأمین مسکن مناسب برای اقشار مختلف جامعه بود، اجرایی‌نشدن این قانون به‌طور کامل و همچنین عدم هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف، مانع اصلی در حل مشکل کمبود مسکن در کشور است.

یکی از مسائل اصلی که مانع از اجرای موفق قانون جهش تولید مسکن می‌شود، ناکافی‌بودن تسهیلات بانکی است. برای ساخت یک واحد مسکونی، سرمایه اولیه‌ای در حدود یک‌ونیم میلیارد تومان مورد نیاز است اما تسهیلات بانکی درحال حاضر تنها ۶۵۰ میلیون تومان است. با وجود این رشد، متقاضیان همچنان مجبورند بیش از ۶۰۰ میلیون تومان آورده شخصی تأمین‌کننده‌که برای بخش زیادی از مردم دسترسی به آن دشوار است. این وضعیت سبب می‌شود که بسیاری از اقشار متوسط و ضعیف قادر به ورود به بازار مسکن برای ساخت یا خرید نباشند.

علاوه بر این، یکی دیگر از چالش‌های اساسی، قیمت بالای مصالح ساختمانی است. هزینه بالای مصالح ساختمانی همچون سیمان، فولاد و دیگر مواد اولیه، ساخت مسکن را به‌ویژه برای سازندگان کوچک و متوسط دشوار کرده است. این مسأله در کنار مشکلات مربوط به تأمین زیرساخت‌های ضروری برای واحدهای مسکونی مانند آب، برق، گاز و مدارس، شرایط ساخت مسکن را پیچیده‌تر کرده است. دستگاه‌ها و وزارتخانه‌های مختلف مسئول تأمین این خدمات نتوانسته‌اند به‌طور مؤثر و هماهنگ به این نیازها پاسخ دهند، که همین امر باعث اختلال در روند ساخت و ساز شده است.

در عین حال، مسأله تأمین زمین برای مسکن در کشور مشکل چندانی ندارد و در بسیاری از مناطق، به‌ویژه در روستاها و برخی مناطق کمتر توسعه‌یافته، زمین‌های زیادی برای ساخت مسکن وجود دارد اما مشکل اصلی در تخصیص و استفاده بهینه از این اراضی است. در حالی که زمین‌های زیادی در دسترس هستند، عدم مدیریت صحیح و تخصیص نادرست این اراضی، مانع از بهره‌برداری درست از منابع موجود می‌شود.

خبر

ارز در ایستگاه سران قوا

دولت لایحه بودجه ۱۴۰۴ را در حالی به مجلس تقدیم کرده بود که در یکی از مهم‌ترین بندهایش برای جراحی اقتصادی، نرخ ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی را از ۵۰/۲۸/ به ۵۰/۲۸/ افزایش داده بود. این موضوع، به دلیل پیوند ارز ترجیحی کالاهای اساسی با معیشت مردم، با واکنش منفی نمایندگان مواجه شد؛ وکلای ملت نگران بودند که انگیزه دولت از این جراحی اقتصادی، جبران کسری بودجه باشد. کمیسیون تلفیق اما با مصوباتی تمام انگیزه‌های ناصواب برای افزایش نرخ ارز ترجیحی را از دولت‌گفت‌ و دولت را مکلف کرد همزمان با این جراحی اقتصادی، از اقشار ضعیف حمایت ویژه کند. علی‌اصغر نفعی‌راد، عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۴ در این باره گفت: در مصوبه‌ای در کمیسیون تلفیق مقرر شده منابعی که برای دولت از محل افزایش نرخ ارز ترجیحی از ۲۸ هزار تومان به ۲۸ هزار تومان حاصل می‌شود، که حدوداً ۱۲ هزار میلیارد دلار و ۱۲۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود، به حمایت از خانوارهای کم‌درآمد و دستگاه‌هایی که در اثر افزایش نرخ ارز ترجیحی دچار مشکل می‌شوند، مثل وزارت بهداشت، اختصاص یابد. گام بعدی دولت برای این جراحی اقتصادی و حذف رانت ارزی، راه‌اندازی «بازار توافقی فروش ارز» بود که در نتیجه این اقدام، نرخ نیما حذف و نرخ توافقی ارز جایگزین آن شد. به‌دلیل این‌که دولت بسته سیاسی دقیقی برای مدیریت بازار ارز همزمان با حذف بازار نیما و جایگزینی بازار توافقی نداشت، قیمت ارز به بیش از ۸۰ هزار تومان افزایش یافت و بازار توافقی به بازار حراجی تبدیل شد. مجلس ساماندهی بازار ارز را به شورای اقتصادی سران قوا سپرد تا رئیس مجلس و تعدادی از اقتصاددانان خانه ملت بر این روند و تصمیمات اتخاذ شده نظارت داشته و نمایندگان را در جریان تصمیمات قرار دهند.